

ALIANCE

má Studii proveditelnosti

Připravil: Ladislav LENK s využitím Armádního bulletinu OKS MO
Foto: EADS a Lockheed Martin

Koncept protiraketové obrany NATO vychází především ze Strategické koncepce NATO, která uvádí nutnost budování protiraketové obrany rozmístěných jednotek.

Aliance pracuje na dvou základních programech protiraketové obrany. První z nich má zajistit ochranu sil v operaci (ochranu bojiště). Jedná se o tzv. ALTBMD projekt

(ACTIVE LAYERED THEATRE BALLISTIC MISSILE DEFENCE), jehož cílem je obrana sil NATO před balistickými řízenými střelami s dosahem do 3000 km. Druhý se věnuje ochraně teritoria členských zemí NATO – tj. sil a míst s vysokou hustotou obyvatelstva proti celému rozsahu hrozeb představovaných balistickými řízenými střelami s neomezeným dosahem.

Protiraketová obrana patří také k nejdůležitějším tématům spolupráce v rámci Rady NATO – Rusko (NRC). Projekt řeší možnosti spolupráce protiraketových prostředků NATO a Ruska při ochraně rozmístěných vojsk ve společné mírové operaci. V současné době probíhá zpracování Studie interoperability systémů (SYSTEM-TO-SYSTEM INTEROPERABILITY STUDY), která má posoudit možnosti společného působení protiraketových prostředků NATO a Ruska.

ALTBMD: AKTIVNÍ VRSTVENÁ PROTIRAKETOVÁ OBRANA BOJIŠTĚ

V roce 1998 přijaly členské státy NATO rozhodnutí o vytvoření Aktivní vrstvené protiraketové obrany bojiště NATO – ALTBMD. Jejím úkolem je zajistit ochranu spojeneckých sil nasazených v operaci uvnitř nebo mimo teritorium Severoatlantické aliance proti balistickým řízeným střelám s dosahem do 3000 km.

Cílem programu je integrace jednotlivých národních palebných prostředků (PATRIOT, SAMP/T, MEADS, THAAD) do jedné zastřešující architektury velení a řízení, kterou NATO vyvíjí ze společných prostředků.

v rámci ALTMBD zvítězilo americké konsorcium SCIENCE APPLICATIONS INTERNATIONAL CORPORATION (SAIC).

ALIANČNÍ PROJEKT PROTIRAKETOVÉ OBRANY

Na pražském summitu NATO v listopadu 2002 se rozhodlo o zpracování Studie proveditelnosti protiraketové obrany NATO (NATO MISSILE DEFENCE FEASIBILITY STUDY – NATO MDFS). Jejím cílem bylo posouzení možností ochrany teritoria, sil a obyvatelstva členských zemí proti celé škále raketových hrozeb se zaměřením na období 2005 – 2015. Základní architektura je realizovatelná za cca 20 miliard eur.

Studie poskytuje východiska pro další rozhodování o možnostech zajištění protiraketové obrany prostoru NATO a mimo jiné jasně ukazuje, že:

- » architektura založená na systémech ALTMBD dosáhla svých limitů, dokonce i proti hrozbám balistických raket kratšího dosahu, ale především v kontextu obrany teritoria a obyvatelstva; architektura ALTMBD je nicméně zásadní pro obranu proti některým druhům balistických řízených střel; systémy zahrnující pozemní protiraketové středního dosahu jsou nutné pro obranu proti všem hrozbám a scénářům zvažovaným v MDFS;
- » bude nutné vytvořit specifickou a širokou síť senzorů/radarů/čidel, včetně sledovacích a naváděcích pozemních a satelitních senzorů.

Protiraketové senzory by si měly pořizovat jednotlivé země ze svých prostředků na základě stanovených Cílů sil (FORCE GOALS) v rámci systému obranného plánování. Počáteční operační schopnosti ALTMBD mají být dosaženy v roce 2010, plně integrovaný systém má fungovat od roku 2012.

V roce 1999 vznikla iniciativa Spojených států, Německa a Nizozemska ke koordinaci národních prostředků protiraketové obrany bojiště, zaměřená na společný výcvik, rozvoj interoperability a testování systémů protivzdušné obrany. V souvislosti s vývojem projektu ALTMBD nabídly v roce 2004 uvedené země kapacity EXTENDED AIR DEFENCE TASK FORCE (EADTF) pro alianční využití. Tato nabídka byla přijata na summitu NATO v Istanbulu v červnu 2004. Velmi aktivní je v této oblasti především Velká Británie, Nizozemsko, SRN, Itálie či Francie, zájem o spolupráci má Izrael.

Systém ALTMBD není schopen zajistit obranu před mezikontinentálními balistickými řízenými střelami, ale ani proti některým střelám středního doletu. A právě o tyto zbraně, včetně ZHN, usilují některé potenciálně nepřátelské státy.

V rámci výroční konference k problematice obrany proti balistickým střelám, která se konala loni v září v Londýně, zástupci NATO oznámili, že ve výběrovém řízení na dodavatele

Na základě NATO MDFS byla 3. března 2006 schválena Konečná zpráva o Studii proveditelnosti protiraketové obrany NATO, tj. stručně shrnutí hlavních závěrů. Zprávu následně přijali národní ředitelé pro vyzbrojování zemí NATO v dubnu 2006 a ministři obrany zemí NATO na svém formálním zasedání 8. června v Bruselu.

V Severoatlantické alianci nyní budou probíhat jednání o politicko-vojenských aspektech možné realizace protiraketové obrany. Určité dílčí závěry byly prezentovány na summitu NATO v Rize v listopadu 2006. Česká republika s podporou Spojených států usiluje o odtajnění části dokumentu Studie proveditelnosti, aby se o protiraketové obraně mohla začít vést širší debata.

Současné se rozbíhají pracovní jednání o vybraných aspektech studie. Tato jednání mají vést k politickému rozhodnutí na úrovni vlád členských států NATO o tom, zda a na jakých principech protiraketovou obranu vybudovat. Při politických diskusích však lze očekávat odkrytí některých problémů, jako např. výše nákladů a jejich sdílení, provázanost aliančního systému se systémem Spojených států atd.

Případný alianční protiraketový „deštník“ by vypadal obdobně jako americký systém protiraketové obrany. Propojení mezi aliančním a americkým systémem je možné nejen v politické, ale i v technologické oblasti. Pokud by se protiraketová obrana evropského území měla vyvíjet zcela nezávisle na protiraketové obraně USA, vývoj by trval dlouho a cena by byla několikanásobně vyšší.

